

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. II. Explicatur & probatur hic modus loquendi per characteres.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

SECTIO SECUNDA.

Explicatur, & probatur modus loquendi per characteres.

I. Hæc tamen ratio explicandi locutionem Angelicam per signa illa & nutus, si rectè declaretur, mihi valde probabilis videtur. Si ergo quis dicat hæc signa fuisse à Deo instituta, & singulis Angelis peculiariter infusa (sicut Adamo & Evæ instituit & infudit linguam hebraeam) præter unam linguam omnibus Angelis communem, vel etiam fortè sigillatim unicuique speciei, aut Hierarchiæ propriam, hoc enim modo possent suos conceptus alteri manifestare, sicut homines scripto, & sicut duo homines possunt linguam aliquam inter se excogitare, vel signa quæ illi soli intelligant, ita & huiusmodi esse poterunt signa Angelorum. Quod autem aliqui obijciunt, posse unum Angelum docere alios linguam, & characteres sibi particulares, sicque nihil posse eum secretò alteri loqui, hoc non videtur inconveniens, si enim suam peculiarem linguam aliis patefaciat, sibi imputet quòd in loquendo privetur ratione secreti respectu alterius particularis Angeli, quod etiam contingeret inter homines, si unus privatam quam habet cum alio loquendi aut scribendi viam aliis detegeret. Præterea non video cur non possint Angeli per se huiusmodi linguam, & signa inter se privatim instituire, sicut possunt homines gradatim, & ab imperfectioribus inchoando, sicque ad perfectam tandem linguæ formationem perveniendo, per quam iterum secretò inter se loqui possint, ut postea videbimus.

Variis modis explicari potest lingua huius Angelice institutio per signa.

Possent Angeli hæc signa inter se instituire.

II. Mihi itaque non improbabile videtur posse Angelos hoc modo inter se loqui, signa scilicet & characteres quosdam in se formando, quos alius intuens, mentem ejus in iis quasi legat: ita Marfilus & alii apud Suarium lib. 2. cap. 26. tenet etiam Molina quæst. 107. art. 4. Albertinus, & valde probabile censet Vasquez disp. 211. cap. 10. quam etiam sententiam latè defendit Alarcon, tract. 6. disp. 4. cap. 6. eamque tenere asserit multos ex recentioribus.

III. Quod verò ejusmodi qualitates sint possibiles suadet, quia de factò à nonnullis Sacramentis imprimuntur characteres quidam spirituales in animabus ea suscipientium, & infiniti alii characteres sunt possibiles. Non tamen est necessarium ut sint diversa signa, ut inter nos plerumque contingit, sed sicut Sinæ, & Japonii, ut refert Pater Acofta lib. 6. historiæ cap. 5. non vocibus, quarum singulæ res singulas, sed figuris & imaginibus, quarum una sententias varias, & propositiones denotat, ita multò magis contingere posset inter Angelos. Addit Pater Alarcon num. 6. signa hæc & characteres posse esse actus quosdam vitales intellectus Angelici, qui licet sint signa naturalia eorum objectorum, quæ repræsentant, possunt nihilominus assumi ut signa ad placitum, ad aliud repræsentandum, sicut licet fumus sit naturale signum ignis, potest nihilominus assumi ad significandum hostes adventare, & alia huiusmodi.

Videtur posse hæc signa esse actus vitales.

IV. Præter linguam tamen omnibus communem, unusquisque tot particulares linguas, seu privatos characteres habere debet, quot Angeli sunt creati, quos privatim alloquatur, ita ut nullus linguam

illam intelligat, esto characteres videat, non magis quàm homo characteres sibi ignotos. Si verò duos aut plures alloqui simul velit non secretò, uti poterit lingua omnibus communi, si autem velit secretò plures alloqui, tot in se efformare diversas simul linguas, seu characteres debet, quot Angeli sunt, quos alloquitur.

Sicut si singuli duo homines (quod non est cur absolute fieri nequeat) haberent linguam sibi peculiarem, ut Angelus in corpore assumpto ullos duos secretò in præsentia aliorum alloqui vellet, deberet omnes illas linguas callere. Nec est cur quis inconveniens esse existimet, quòd tot in Angelis diversæ statuantur linguæ, quot in hoc modo loquendi secretò per characteres, seu signa spiritualia statui in iis debent; cum enim tot multiplicentur in illis species, nullum sequitur inconveniens, si multiplicentur etiam linguæ. Inter quinque itaque Angelos, ut unusquisque in præsentia aliorum singulos secretò alloqui possit, 10. inter, 6. 15. inter 10. 45. diversæ esse linguæ debent, inter 15. 105. Quot verò juxta gradationem inter 100. aut mille, adeoque omnes Angelos jam creatos diversæ esse linguæ debeant, ut secretò sese invicem alloquantur, computum relinquo aliis. Dices: multo plures esse debent linguæ inter decem quàm illæ quadraginta quinque, cum de illis suis linguis & verbis quasi spiritualibus colloqui inter se possint. Respondeo, de illis per illam ipsam linguam, quam quisque novit, loqui eum cum altero, qui eandem linguam novit, posse, sicut de ipsa lingua latinà non minus quàm de aliis rebus, latinè loquimur. Imò de rebus etiam supernaturalibus, ubi innotuerint, poterunt inter se per hæc signa loqui, assumendo scilicet ea, quæ signa sunt rerum minimè iis dissimilium, ut præstant Sinæ in rebus antea non visis: vel dici posset novas voces tunc iis à Deo infundi, sicut & infunduntur ipsis novæ species.

V. Nihil in hoc incommodi, quòd tot diversa in Angelis statuantur linguæ.

Quot in particulari inter certum Angelorum numerum esse debeant linguæ.

Quomodo loquantur Angeli de rebus supernaturalibus.

Adde probabile videri, non requiri nisi unam linguam, ita tamen, ut id quod uni significat equum, alteri significet leonem, quod uni coelum, alteri aquam, muscam, aut formicam denotet, & sic de aliis: sicut in dies videmus easdem voces in diversis linguis diversa significare: & hoc modo magnà ex parte vitatur linguarum multiplicitas, & eodem signo varios variis etiam de rebus alloqui unus posset, idque ita, ut nullus intelligat quid dicat alteri: sicut elevatio manus in Petro li esset signum Paulo ut ad eum accedat, Joanni ut eat ad forum, Antonio ut ignem accendat, &c. Petrus eadem manus elevatione omnes tres alloquitur, & Paulum ad se vocat, Joannem ad forum ire jubet, Antonium ignem accendere, & sic de aliis.

VI. Quo pacto magnà ex parte vitari possit linguarum multiplicitas.

Idem signum diversi denotare possent contraria.

Quæres quo modo Angelus cui alter per hæc signa, tamquam per vocem loquitur, excitetur ad audiendum. Respondeo quoad hoc non esse majorem difficultatem, quàm in aliis sententiis ut videbimus. Productò itaque in Angelo loquente hoc characterem, Deus in Angelo, quem alter per hunc characterem alloquitur, vel producit novam speciem, vel modificationem prioris juxta diversas sententias, quam in se videns Angelus novit aliquem ipsum alloqui, sicque attendit, & characterem illum per actum intuitivum conspicit, & in eo, seu per eum actum alterius, vel objectum quod repræsentat. Si verò quis ponat omnes species completas in Angelo ante locutionem alterius, dici potest Deum, non speciem novam, aut modificationem in illius intellectu producere, sed conaturaliter

VII. Qua ratione Angelus, quem alius alloquitur, ad eum audiendum excitetur.

naturaliter tunc prabere concursum, & cum ad actum, quo signum illud in alio productum videat, seu quod idem est, vocem ejus audiat, determinare.

VIII. Locutione per characteres facile ostenditur quo pacto Angeli nisi inter se possint agurvo- catione.

In hac sententiâ salvatur facile quomodo possit unus Angelus alium decipere, & æquivocationibus uti, aut etiam mentiri, quod difficile videtur universim in eorum republicâ negare, si essent in viâ, aut in purâ naturâ constituti, formando scilicet characteres significantes eum aliquid judicare, quod tamen verè non judicat, sicut homines scripto, aut voce ore prolata, sicque aliud potest Angelus signis alteri, aliud mente sibi loqui.

SECTIO TERTIA.

Dua alia via explicandi locutionem Angelicam.

I. Non satisfaciunt aliqui Angelos loqui, dicendo tantum se hoc vel illud concipere.

PATER Vasquez Disp. III. num. 65. Arrubal, dub. 171. & alii nonnulli Angelum asserunt, non alio modo de rebus loqui, quam dicendo se hoc vel illud mente concipere. Sed contra primò: hic enim non est modus, quo inter se colloqui, etiam homines solent: nec enim dicunt se hoc vel illud concipere, sed rem ita se habere, vel non habere, sicque de rebus ipsis inter se loquuntur. Contrâ secundò: hac namque ratione quidquid Angelus circa res diceret, non mentiretur, in hac siquidem sententiâ, si diceret mundum fuisse ab æterno, solum diceret se hoc concipere, aut velle id alteri dicere, quod est verum. Alio ergo modo explicari debet locutio Angelica, præsertim ubi de rebus ipsis loquuntur, & non de conceptibus.

II. Dicunt alii loqui Angelum, vel actum intellectus, vel speciem in intellectu alterius producendo.

Scotus itaque in 2. disp. q. 2. duobus modis locutionem Angelicam declarat: Primò ait Angelum loqui alteri, notitiâ objecti, quod ipse tunc cognoscit, in ejus intellectu producendo. Secundò intellectui ejus, quem alloquitur, saltem speciem impressam illius objecti imprimendo, per quam ipse deinde actum ejusdem objecti representativum per se elicit: quod etiam docet Suarez hic, lib. 2. cap. 27. & 28. qui tamen vult speciem illam, non à substantiâ vel intellectu Angeli loquentis, sed ab actu ipso intellectus, vel voluntatis, quem manifestare intendit, in intellectu audientis produci.

III. Auditio est actus vitalis, sicque produci debet ab intrinseco.

Neutrum tamen ex his meo judicio satisfacit: non primum, actio enim illa est actus vitalis; ergo naturaliter produci nequit ab extrinseco, quidquid sit de divinâ potentia; ergo Angelus loquens non potest eam efficere in audiente, ita ut hic merè se habeat passivè. Quæ ratio multò magis urget, si actio ipsa ingrediatur rationem formalem actus vitalis: sic enim apertè constat non posse ipsum audire vitaliter, nisi per actum auditus à se productum.

IV. Aliud quoddam productione est de vitalibus, & non vitalibus.

Et per hoc constat, falsum esse quod ad probationem suæ sententiæ asserit Scotus, nempe omne agens in actu primo sufficiens ad producendum effectum; quale, inquit, est intellectus informatus specie respectu intellectiōis, posse effectum illum in quolibet subjecto apto ad eum recipiendum producere. Hoc, inquam, esto plerumque verum sit, falsum tamen est in actibus vitalibus, quippe qui, vitales cum sint, petunt non procedere, saltem naturaliter, nisi ab intrinseco.

V. Non videtur explicatur

Nec etiam satisfacit secundum: nam præterquam quod concedi debeat actio in distans, cum constet animam divitis allocutam fuisse Abrahamum di-

stantem, actio autem in distans, ne quidem in spiritalibus concedi plerumque solet à philosophis: præter hoc, inquam, est quod non possint hi actus agere ex imperio voluntatis: hic enim operandi modus proprius est solius animæ, vel substantiæ Angelicæ; imperium siquidem movet, non per efficientiam, sed per informationem: unde si actus illi intellectus aut voluntatis producant per se speciem sui in intellectu alterius, producere illam debent necessariò, sicque secreta cordis, & actus quique liberi patebunt omnibus, saltem in sententiâ Suarez, qui posita semel specie ait actum, cujus illa est species, posse connaturaliter cognosci.

Tandem hæc non est propria locutio: quando enim Angelus, aut actus voluntatis speciem aut notitiâ sui, vel alterius objecti immediatè in mente producit, manifestatur quidem objectum, non tamen est locutio, hæc siquidem non est immediata manifestatio objecti, sed mediata, per vocem scilicet loquentis, quæ audita seu cognita ducit in cognitionem rei, per eam significata.

SECTIO QUARTA.

Modus loquendi per intellectum.

LOQUI alteri, est per verbum, rem in eo, & per illud significatam alteri manifestare: unde quisquis per sermonem alterius rem aliquam percipit, sermone ipsum & verba ad placitum significant, ut verba externa humana, & signa spiritalia Angelica, Sectione secundâ declarata, sive significant naturaliter, ut verba interna, seu actus intellectus hominum & Angelorum. Et nisi hoc dicatur nulla dari potest fides humana, vel Angelica: hæc enim non est immediata perceptio objecti in se, sed in voce alterius, & ob auctoritatem dicentis. Licet autem, si quis loquatur, & verba ipsius sive externa sive interna aliis innotescant, possint hi vi illorum verborum rem per illa significatam cognoscere, non tamen dicitur quis alicui loqui, nisi sermone suum ad illum aliquo modo dirigat.

Nonnulli itaque, ut Vasquez 1. parte, disp. 211. cap. 11. Tannerus quest. 4. dub. 3. Granado tract. 5. d. 4. & multi ex recentioribus locutionem Angelicam consistere aiunt in cogitatione mentis ad alium directâ, ac proinde tum actum intellectus includit, tum voluntatis, hunc minùs principaliter, per quem scilicet actus intellectus ad alium dirigatur, illum primariò, utpote quo, cum verbum sit & locutio, & loquimur nobis, & hoc vel illud interius affirmamus, cum verò manifestatur, loquimur aliis, & ipsis etiam ea, quæ in mente habemus, variis modis, per modum scilicet imperii, petitionis, aut narrationis simplicis exprimimus, ut latè declarat Vasquez citatus num. 66. & Suarez lib. 2. cap. 28. num. 34. & 35. ubi locutionem Angelicam dividit in practicam & speculativam. Unde per quemcumque actum, quo quis loquitur sibi, potest loqui aliis, si is actus ad illos per voluntatem dirigatur, idque licet iis jam sit aliunde notus.

In hac autem ratione loquendi, inquit, Angeli non possunt inter se mentiri, cum mentiri sit contra mentem ire, seu id alteri affirmare quod quis falsum putat: hoc autem præstare nequit Angelus, si per hujusmodi actum intellectus, & judicium à se dicitum loquatur: sic enim eidem rei assentiretur simul & dissentiret. Quæ ergo demon dicitur

locutio Angelica per productionem speciei in intellectu audientis.

VI. Hæc species productio non est propria locutio.

I. In quo fita sit propria conceptus locutionis.

Ad hoc ut quis alium alloquatur, debet sermone aliam dirigere.

II. Locutionem Angelicam affirmant aliqui, in actu intellectus per voluntatem ad alium directo consistere.

Locutio Angelica speculativa & practica.

III. In locutione per intellectum Angeli non possunt mentiri.